GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 80. *Mercurĭ 10 (22) Aprilie* **1885.**

Braşovŭ, 9 (21) Aprilie 1885.

Scirile telegrafice, ce ne sosiră erĭ séra şi aḍĭ de diminéţă dela Deva, ne spunŭ că procesulŭ intentatŭ d-lui advocatŭ Dr. Avramŭ Tincu înaintea tribunalului din Deva s'a terminatŭ cu *achitarea* acusatului.

Judecătorii din Deva au găsitŭ că nicĭ unŭ feliu de delictŭ nu i se póte imputá d-lui Tincu după lege. Elŭ a vorbitŭ în adevĕrŭ în Marte 1883 cătră poporŭ în biserica din Deva criticândŭ cu asprime proiectulŭ de lege pentru scólele medie, asupra căruia avea sĕ se pronunţe adunarea poporală de atuncĭ, dar vorbirea lui nu cuprinde nimicŭ, ce s'ar puté interpretá după lege ca agitaţiune în contra naţionalităţii maghiare.

Cu alte cuvinte actulŭ de acusaţiune făcutŭ la 29 Septembre 1883 contra d-lui Tincu şi a soţului sĕu n'are nicĭ unŭ temeiŭ legalŭ, de unde resultă că bieţii ómenĭ au fostŭ hărţăiţĭ şi prigoniţĭ doi anĭ de ḍile fără a fi vinovaţĭ de vre-o crimă séu de vr'unŭ delictŭ.

Intr'adevĕrŭ nimicŭ nu puté ilustrá mai bine şi mai învederatŭ regimulŭ volniciei şi alŭ terorismului, sub care geme astăḍĭ poporulŭ nostru românescŭ, ca acésta sentinţă a judecătorilorŭ din Deva.

Ce a vorbitŭ d. Tincu cătră poporŭ?

A ḍisŭ că Ungurii dela 1848 şi până aḍĭ n'au învĕţatŭ nimicŭ; a ḍisŭ că absolutismulŭ nemţescŭ nu ni-a atacatŭ limba şi nu ni-a împedecatŭ desvoltarea cum face aḍĭ liberalismulŭ maghiarŭ; a accentuatŭ că proiectulŭ de lege pentru scólele medie este menitŭ a împiedeca şi paralisá învĕţămĕntulŭ nostru românescŭ; a constatatŭ că legea poreclită „pentru egala îndreptăţire a naţionalităţilorŭ“ şi sancţionată de Maiestatea Sa nu este luată în considerare şi că guvernulŭ nu pune în aplicare legile sancţionate, ceea ce dovedesce că guvernulŭ faţă cu naţiunea română nu e sincerŭ, ci din contră o persecută şi că de aceea şi-a pierdutŭ încrederea la Românĭ; în fine a accentuatŭ că aḍĭ suntemŭ ameninţaţĭ a ne perde scólele române, mâne va fi ameninţată limba română şi în biserică.

Tóte aceste li-a pronunţatŭ d. Tincu în convingerea că într'unŭ statŭ, care se laudă a fi modelŭ de statŭ constituţionalŭ şi liberalŭ, este iertatŭ a criticá faptele guvernului şi a discutá proiectele de lege ce se presintă parlamentului.

Dar d. Tincu a vorbitŭ înaintea ţĕranilorŭ românĭ, adecă înaintea unorŭ cetăţenĭ de a doua mână, cărora nu le este permisŭ a avé dorinţe, aspiraţiunĭ, ba chiar postulate. De aceea d. Tincu a agitatŭ.

Par'că ţĕranulŭ românŭ nu sĕmte şi aşa destulŭ de amarŭ, că regimulŭ unguresců tractéză multŭ mai maşterŭ cu elŭ, decâtŭ au tractatŭ guvernele nemţescĭ! Par' că numai discursulŭ d-lui Tincu ar fi produsŭ marea nemulţămire din ţéră!

Dar înzădarŭ! Aşa este aḍĭ la noi obiceiulŭ ţĕrii, ca cei ce pledéză pentru drepturile popórelorŭ nemaghiare sĕ fie înfieraţĭ de agitatorĭ şi turburătorĭ periculoşĭ şi sĕ fie urmăriţĭ fără considerare, dacă au călcatŭ legea séu nu.

Prigonirea cu orĭ-ce preţŭ a fruntaşilorŭ poporului nostru mai are încă unŭ scopŭ destulŭ de infernalŭ şi periculosŭ. Contrarii noştri voiescŭ ca prin asemenĭ prigonirĭ sĕ descurajeze pe conducĕtorii poporului românŭ, sĕ-ĭ facă sĕ asvêrle câtŭ colo arma legei şi sĕ se arunce în braţele fatalismului şi ale resignaţiunei mute. E naturalŭ, că în casulŭ acesta le-arŭ fi fórte uşorŭ teroriştilorŭ dela putere a „fericí“ acéstă ţéră în infinitŭ după pofta inimei lorŭ.

Fie siguri adversarii némului nostru că pofta d'a ne vedé pe toţĭ pitulându-ne şi têrêndu-ne dinaintea lorŭ, nu li se va împliní nicĭodată!

Cuvine-se omului de caracterŭ şi de omeniă, bărbatului consciu de demnitatea sa de-a dá peptŭ cu orĭ şi cine şi d'a lupta cu curagiu şi cu energiă pentru drepturile poporului.

Se scie asupritorii noştri de adĭ că acestŭ soiu de ómenĭ încă n'a dispărutŭ din mijloculŭ poporului românŭ şi că nicĭ unŭ felŭ de terorisare nu-i va puté abate din calea datoriei lorŭ sfinte patriotice şi naţionale.

Adevĕrulŭ şi dreptatea vorŭ trebuí sĕ triumfeze mai curêndŭ séu mai târḍiu. Sentinţa tribunalului din Deva este o dovadă viuă pentru acésta.

Isolaţiunea Angliei

Sub titlulŭ acesta „Neue freie Presse“, care doresce multŭ susţinerea păcii, publică unŭ articulŭ din care estragemŭ următórele:

In ḍilele din urmă, pe lângă tóte preparaţiunile şi pe lângă tóte înarmările cele marĭ de .rĕsboiu, totuşĭ nu s'a perdutŭ tótă speranţa, că Anglia şi cu Rusia se vorŭ înţelege în modŭ pacĭnicŭ în privinţa graniţelorŭ afgane, pentrucă Englesii începŭ a se împretini cu idea că ei trebue sĕ se retragă. Englesii începŭ a se deştepta din ameţéla, în care se aflau, şi a înţelege că Ruşii nu suntŭ Zuluşĭ nicĭ Sudanezĭ, ci o putere formidabilă de care trebue sĕ ţină contŭ. Laurii, ce şi-i câştigaseră Englesii la Alma şi la Ackerman de multŭ s'au veştejitŭ. In acele timpurĭ erau lângă Englesĭ Francesii, carĭ pe atuncĭ purtau Europa de nasŭ în tóte privinţele; darŭ astăḍĭ trebue sĕ 'şĭ mĕsure numai singurĭ singurei forţele lorŭ militare cu colosulŭ nordicŭ.

Acuma ḍiarele englese au începutŭ a mai slăbí din tonulŭ celŭ mândru, care îlŭ intonase la începutulŭ acestei complicaţiunĭ. Se ivescŭ pe icĭ pe colea vocĭ prin presa englesă, care caută a escusá procederea generalului rusescŭ Comarovŭ, ḍicêndŭ, că la 30 Martie elŭ n'a atacatŭ pe Afganĭ mala fide, ci silitŭ prin aceea, că a vĕḍutŭ, că Afganii au făcutŭ paşĭ înainte din posiţiunile lorŭ. Ḍiarele principale, cum este »Times«, începŭ de pe acuma a prepara publiculŭ şi a-lŭ familiarisá cu idea, că guvernulŭ se va învoí, ca Ruşii sĕ încorporeze totŭ teritoriulŭ, ce l'au ocupatŭ până acuma. Aşadară speranţa, că se va mănţiné pacea, are mulţĭ sorţĭ. De cumva Ruşii nu voiescŭ sĕ încépă cu orĭ ce preţŭ lupta în Asia pentru domniă peste India încă acuma, atuncĭ Gladstone, care n'are nicĭ decum poftă de bătaiă, va face totulŭ pentru ca sĕ delăture rĕsboiulŭ. Dacă cineva ar fi omŭ rĕu, ar trebui sĕ ḍică, că guvernulŭ englesescŭ mai bucurosŭ preferă, ca sĕ sufere unŭ desastru diplomaticŭ, decâtŭ unŭ desastru militarŭ. Cea dintêiu, voindŭ bărbaţii de statŭ din Londra sĕ susţină pacea, nu se va puté nicĭ decum încunjura. Rusia în casulŭ celŭ mai favorabilŭ va pretinde, ca terítoriulŭ ce îlŭ ocupă trupele sale sĕ fiă încorporatŭ cu Turchestanulŭ. După scirile cele mai nouĕ ce le aducŭ foile cele mai autorisate englese, Englesii ar fi aplicaţĭ a împliní acestea pretensiunĭ ale Ruşilorŭ. Dér tocmai în pace de s'ar terminá cérta pentru graniţele Afganistanului, ea va aduce unŭ micŭ scăḍĕmântŭ nimbului guvernului englesŭ, pentru că acesta va trebui sĕ cedeze Ruşilorŭ. Anglia n'ar fi venitŭ în aceea posiţiune penibilă de a alege între o retragere ruşinósă şi între unŭ rĕsboiu prriculosŭ, dacă ar fi aliată cu vre-o putere mare europénă. Acésta se ţinea altă dată de sistema politică a Angliei, dar tradiţiunile cele vechĭ s'au neglesŭ, de când a căḍutŭ Beakonsfield. Mare parte a contribuitŭ şi Bismarck, că astăḍĭ Anglia este isolată şi i-a datŭ mână de ajutorŭ în privinţa acésta chiar şi Gladstone. Acesta a respinsŭ în cestiunea egipténă pe Francesĭ şi pe Turcĭ. Apoi şi alianţa cu Italia a totŭ amânat'o până ce Italia éră s'a întorsŭ la alianţă cu peterile centrale europene. Dară Englesii au făcutŭ fórte rĕu, că au refusatŭ alianţa Italiei într'unŭ modŭ necuviinciosŭ şi de atuncĭ au rĕmasŭ singurĭ ca cuculŭ. Dacă Anglia ar aflá în conflictulŭ actualŭ unŭ sprijinŭ în vr'o putere continentală, atuncĭ n'ar fi silită sĕ se retragă pasŭ cu pasŭ dinaintea Ruşilorŭ. Isolarea Angliei se arată chiar prin scirea aceea că Austria şi Germania au declaratŭ Turciei, că dacă ar lăsa sĕ trécă flota engleséscă în Bosforŭ, atuncĭ ele nu mai suntŭ obligate a se ţiné de tractatele dela Parisŭ şi Berlinŭ. Scirea nu va fi tocmai adevĕrată întru tóte, dară apoi totuşĭ caracteriséză situaţiunea politică. Intre guverne Anglia nu mai are simpatii. Popórele potŭ sĕ simpatiseze cu Anglia, dară nu ele decidŭ cestiunile cele marĭ. Anglia se căesce acuma de politica sa insulară, după care ea tractatŭ tóte cestiunile esterne, ca şi cum n'ar avé de a face nimicŭ cu continentulŭ europénŭ.

Englesii urmândŭ politica lorŭ egoistică uită, că peste canalŭ se află puterĭ militare, carĭ o întrecŭ şi conducŭ politica de capulŭ lorŭ. Gladstone şéde ca Robinsonŭ pe insula sa. Dară scăpândŭ Anglia cu faţa curată din acéstă încurcătură, ea va trebui sĕ 'şĭ caute amicĭ, pentru că acum s'a pututŭ convinge câtŭ este de rĕu a nu avea pe nimenĭ într'ajutorŭ în timpŭ de periculŭ. Omulŭ numai prin păţania sa propriă se face mai cu minte, aşa şi Englesii, carĭ acumŭ au vĕḍutŭ câtŭ de rĕu este a nu avé nicĭ un prietinŭ.

Sinodulŭ din Sibiiu.

Sibiu, 8 Aprilie 1885.

Din raportulŭ consistoriului ca senatŭ şcolasticŭ resultă unŭ progresŭ îmbucurătorŭ. Salarele învĕţătorilorŭ pentru anulŭ 1884 s'au sporitŭ în 312 comune bisericescĭ, unde învĕţătorii erau slabŭ dotaţĭ, şi anume mare parte sub minimulŭ de 150 fl 915 învĕţătorĭ din archidiecesă au salarii asigurate, carĭ la unŭ locŭ facŭ suma de 129,000 fl. Acésta sumă s'a solvitŭ astfelŭ:

a) dela biserici	14,296 fl.
b) din fondurile acolare	15,976 fl.
c) din ajutórele dela comunele politice	30,822 fl.
d) dela poporŭ	65,047 fl.
e) naturalii şi altele	3,374 fl.
Totalŭ	129,915 fl.

In proporţiune corĕspunḍĕtóre a progresatŭ şi averea şcolară a bisericelorŭ. In sume totalĭ ea se arată astfelŭ:

1. Valórea edificiilorŭ pe a. 1884	642,057 fl.
2. Valórea pămĕnturilorŭ	166,780 »
3. Banĭ şi hârtii de preţŭ	198,153 »
4. Mobiliarŭ şi aparate	31,802 »
Totalŭ	1,038,927 fl.

Pe când în a. 1883 a fostŭ numai de 966,946 fl.

Cu tóte însĕ că salariile învĕţătorescĭ s'au amelioratŭ, numĕrulŭ învĕţătorilorŭ aplicaţĭ la scólele poporale a scăḍutŭ faţă cu anulŭ trecutŭ dela 972 la 915. Causa acestei apariţiunĭ triste şi ameninţătóre pentru progresulŭ învĕţămêntului în scólele din archidiecesă e numĕrulŭ celŭ preste mĕsură micŭ alŭ învĕţătorilorŭ şi alŭ celorŭ ce frequentéză cursurile pedagogice, éră pe de altă parte împrejurarea, că fórte mulţĭ teologĭ aplicaţĭ ca învĕţătorĭ trecŭ în statulŭ preoţescŭ, rĕmânêndŭ catedrele lor vacante, şi în sfîrşitŭ, că indiviḍii fără de qualificaţiunea obligată pentru propunerea limbei maghiare trebuescŭ sĕ repaşéscă cu totulŭ dela funcţiunea învĕţătoréscă.

In aceea ce privesce frequentarea şcólelorŭ s'a aflatŭ de asemenea unŭ progresŭ proporţionatŭ. Dintre 59,801 copii obligaţĭ, dela 6—12 anĭ, au umblatŭ la scólă în anulŭ 1884 41,510, adecă 69%, pe timpŭ ce pe anulŭ 1883 cifra frequenţei nu a fostŭ decâtŭ 65%. La copii de vêrsta a doua, dela 12—15 anĭ frequenţa pentrn anulŭ 1884 a fostŭ 50%, éră pentru anulŭ 1883 numai 45%.

Aicĭ nu ne putemŭ reţinea a nu ne arăta unele nedumerirĭ, în privinţa raporturilorŭ despre starea frecuenţei scólelorŭ nóstre în unele protopopiate.

După rapórtele oficióse, d. e. frequenţa scolarilorŭ în protopopiatulŭ Braşovului I se arată că a fostŭ în anulŭ 1884 48%

In protopopiatulŭ II alŭ Braşovului 61%

In protopopiatulŭ Făgăraşului 78%

In protopopiatulŭ Sighişórei 82%
In protopopiatulŭ Têrnavei superióre 94%!!!

Comparândŭ datele din aceste 5 protopopiate, s'ar păré că în protopopiatulŭ Braşovului I. nu se cercetéză scólele nicĭ de jumĕtate atâţĭ scolarĭ, decâtŭ cum suntŭ ele cercetate în protopopiatulŭ Têrnavei superióre! Crédă-o cine va vré acésta, noi însĕ suntemŭ de părere, că datele în privinţa frequenţei scólelorŭ nóstre nu suntŭ şi nu potŭ fi pretutindenĭ basate pe purulŭ adevĕrŭ.

Din causa acésta era bine, déca se asculta părerea unorŭ domnĭ competenţĭ, cari stăruiau sĕ se trimită din când în când câte unŭ comisarŭ la faţa locului în unele protopopiate, bănuite pentru cifra pré urcată în privinţa frequenţei, spre constatarea adevĕrului, ceea ce nu scimŭ din ce cause nu s'a primitŭ. X.

Regele Svediei în Bucurescĭ.

La prândulŭ de gală ce s'a datŭ la palatulŭ regalŭ din Bucurescĭ şi la care a luatŭ parte şi principele Bulgariei, Regele Carolŭ a ţinutŭ următorulŭ toastŭ în onórea înalţilorŭ sĕi óspeţĭ ai Svediei:

»Visita Maiestăţii Vóstre este astădĭ îndoită serbare pentru Noi. Cu inima plină de durerósa îngrijire aţĭ părăsitŭ, împreună cu Regina, frumosulŭ Vostru regatŭ pentru a alerga la patulŭ multŭ iubitului fiu, atinsŭ de o bólă grea pe malurile Bosforului. Nicĭ depărtarea, nicĭ ostenéla n'au putută împedica pe Maiestatea Vóstră precum şi pe Augusta mamă, a îndeplini datoria de păriuţĭ şi a străbate repede Europa întrégă, precum odinióră Carolŭ XII, care, în momentulŭ de periculŭ, s'a întorsŭ călare în 16 ḑile dela Marea négră la Marea baltică. Cerulŭ a rĕsplătitŭ devotamentulŭ Vostru şi V'a conservatŭ ceea ce Vĕ este mai scumpŭ. România împărtăşesce din inimă bucuria Maiestăţilorŭ Vóstre, şi dacă la cea din urmă călĕtoriă a respectatŭ îngrijirile părintelui, ea este astădĭ fericită şi mândră a saluta ca óspe pe Suveranulŭ unui poporŭ, care are una din paginile cele mai gloriόse ale istoriei şi care póte sĕ se felicite de a avea în capulŭ sĕu unŭ Rege atâtŭ de ilustru.

„Insufleţitŭ de aceste simţiminte, închinŭ unŭ toastŭ în sănĕtatea Maiestăţii Vóstre, dorindŭ din tótă inima fericirea Vóstră, a Reginei şi a Augustei familii, precum şi prosperitatea Regatelorŭ-Unite de Suedia şi de Norvegia.

„In sănĕtatea MM. LL. Regelui Oscar şi Reginei Sofia, şi mai cu sémă în sănĕtatea tênĕrului principe Carolŭ.«

La acestea Regele Şvediei a rĕspunsŭ:

»Sire! Dómnă! Mulţumescŭ Majestăţeĭ Vóstre pentru toastulŭ ce aţĭ ridicatŭ pentru Regina şi pentru Mine, precumŭ şi pentru cuvintele elocinte şi cordiale ce 'Mĭ aţĭ adresatŭ. Regina şi Eŭ suntemŭ recunoscĕtorĭ pentru simpatia ce Majestăţile Vóstre ne-aţĭ arĕtatŭ la trecerea Nóstră prin frumosulŭ Vostru Regatŭ spre a merge la fiulŭ nostru bolnavŭ.

„Cunósceţĭ de multŭ simţimintele afectuóse de bună rudeniă şi de amiciă sinceră ce amŭ pentru Majestăţile Vóstre. Nu viu însă în acestŭ momentŭ sĕ vorbescŭ numai în calitatea Mea de rudă şi amicŭ, ci ca Rege, adresându-Mĕ către bunulŭ meu frate.

„Sire! Ţinŭ fórte multŭ a mulţămí Maiestăţilorŭ Vóstre şi României pentru frumósa şi căldurósa primire care Mi-s'a făcutŭ şi a Vĕ arĕtá stima ce simtŭ pentru vitéza şi gloriósa Vóstră naţiune.

»Maiestatea Vóstră V'aţĭ făcutŭ Coróna din oţelulŭ unui tunŭ luatŭ pe câmpulŭ de bătăliă de către aceea bravă armată, care este însăşĭ opera Vóstră. Maiestatea Vóstră a făcutŭ încă mai multŭ: Aţĭ stabilitŭ Tronulŭ Vostru pe o temeliă mai solidă de câtŭ oţelulŭ: l'aţĭ fundatŭ pe iubirea poporului.

»Provedinţa divină a pusŭ pe Maiestatea Vóstră în capulŭ unei naţiunĭ, care a lucratŭ cu bărbăţiă pentru regenerarea sa naţională şi care a dobênditŭ astădĭ o posiţiune nu numai prin gloria armelorŭ, dar şi prin lucrările păcei.

»Inchinŭ dar acestŭ toastŭ MM. LL. Regelui şi Reginei României, precum şi prosperităţei naţiunei române, nedespărţită de fericirea Maiestăţilorŭ Vóstre.«

SCIRILE ḐILEI.

Sâmbătă în 6 Aprilie s'a întrunitŭ societatea tinerilorŭ comercianţĭ la 8 óre şéra în localulŭ casinei de aci. Dlŭ I. Christescu a ţinutŭ unŭ discursŭ, în care a sulevatŭ mai multe modalităţĭ, prin carĭ s'ar putea ajunge lesne la scopulŭ ce-lŭ are societatea în vedere. D. N. Senius a ţinutŭ o prelegere economică despre »Felurile ocupaţiunilorŭ omenescĭ.«

—0—

Erĭ după încheiarea ḑiarului, amŭ primitŭ şi din Pesta o telegramă, în care ni se comunică, că scirea despre mórtea bărbatului de statŭ şi publicistului românŭ C. A. Rosetti, a produsŭ şi între Românii de acolo o durerósă impresiune.

—0—

A. Sa prinţulŭ de coronă Rudolfŭ s'a numitŭ proprietarŭ-colonelŭ alŭ reg. 1 galiţianŭ de Ulanĭ.

—0—

„Pester Lloyd« comunică, că hotărîrea comitatului Sibiiu în privinţa sprijinirei reuniunei de maghiarisare ardelene din Cluşiu, s'a înmânatŭ spre suprarevisuire ministerului de interne de către fişpanulŭ acestui comitatŭ.

—0—

S'a deschisŭ concursŭ asupra averii d-lui Gerge Furnică din Braşovŭ.

—0—

Scóla centrală grăniţărescă din Vaidarecea, din causa anghinei difteritice ce a grasatŭ în acea comună, a fostŭ mai multŭ timpŭ închisă.

—0—

Totŭ în comuna Vaidarecea a isbucnitŭ în 17 l. c. unŭ incendiu, care a prefăcutŭ în cenuşe 4 case şi coperişile caselorŭ altorŭ 5 locuitorĭ.

—0—

Din Pojunŭ se raportéză, că la 16 Aprilie n. s'a predatŭ la postă de către perceptoria de acolo unŭ săculeţŭ cu 4,050 fl. cu destinaţiune la Pesta. Săculeţulŭ însă a dispărutŭ fără urmă.

—0—

In nóptea de 17 Aprilie n. nisce hoţĭ s'au introdusŭ în oficiulŭ perceptoralŭ din Făgăraşŭ. In casă nu erau decâtŭ 2 fl. 80 cr. şi câteva losurĭ de ale loteriei vienese. Făptuitorii suntŭ urmăriţĭ.

—0—

D. căpitanŭ Bataille, oficerŭ belgianŭ, care a lucratŭ cu d. generalŭ Brialmont la fortificarea Anversului, a sositŭ în Bucurescĭ, ḑice „Rĕsboiulŭ,« fiind angajatŭ sĕ ia parte la lucrările de fortificare.

—0—

Serbarea lui Metodiu şi Cirilŭ s'a începutŭ în Petersburg la 18 Aprilie n. La serviciulŭ divinŭ a asistatŭ şi părechea imperială, autorităţile civile şi militare etc.

Afacerĭ comunale

Braşovŭ, 18 Aprilie n.

In şedinţa de Miercurĭ s'au adusŭ în representanţa comunală a Braşovului nisce interpelaţiunĭ caracteristice pentrŭ mersulŭ afacerilorŭ comunale ale acestui oraşŭ.

Suntŭ vr'o trei anĭ de când comunele vecine Zêrnescĭ, Branŭ, Tohanulŭ nou şi Vlădenĭ s'au adresatŭ către comuna Braşovŭ cu rugarea, ca sĕ le mijlocéscă rĕscumpĕrarea regalelorŭ. Petiţiunea acésta până astădĭ încă nu s'a resolvatŭ, cu tóte că încă la 1883 a interpelatŭ d. advocatŭ Schnell în causa resolvărei ei. Nu mai încape îndoială, că pentru comuna nóstră orăşenéscă ar fi multŭ mai favorabilŭ d'a se învoi cu comunele numite şi d'ale preda lorŭ regalele pentr'unŭ preţŭ fixŭ, căcĭ astfelŭ ar fi scutită de multe neplăcerĭ şi cheltuielĭ zadarnice. Dér bagŭ sémă este şi aici vr'unŭ interesŭ particularŭ alŭ vr'unui arêndaşŭ din tagma celorŭ ce dispunŭ adĭ în ale comunei, căcĭ altfelŭ nu se póte esplicá, cum de nu s'a resolvatŭ pân'acum cererea amintită.

Dlŭ advocatŭ Iosifŭ Puşcaru, espuindŭ într'o interpelaţiune adresată presidiului faptulŭ de mai susŭ, şi-a esprimatŭ părerea de réu, că într'o afacere ca acésta de interesŭ publicŭ a pututŭ obveni o astfelŭ de trăgănare (Verschleppung) şi cerŭ desluşirĭ dela d. primarŭ.

Presidiulŭ observà vorbitorului, că terminulŭ ce l'a alesŭ de „Verschleppung« nu ar fi potrivitŭ şi că ar fi chiar ofensătorŭ. La acésta d. Puşcaru declarà, că dênsulŭ întotdéuna a sciutŭ sĕ păstreze în discuţiune regulele de bună cuviinţă şi dacă în casulŭ de faţă s'a folositŭ de terminulŭ »trăgănare« a voitŭ chiar sĕ fiă cruţătorŭ, căcĭ la din contră trebuia sĕ ḑică »negligenţă neesplicabilă.«

D. advocatŭ Puşcaru a mai adresatŭ presidiului şi o a doua interpelaţiune în privinţa reconstruirei castelului din Branŭ. La 1877 când s'au construitŭ pe la fruntării unŭ şirŭ de întăriturĭ pasagere, comanda militară a cerutŭ sĕ i se predea castelulŭ din Branŭ pentru scopurĭ de fortificare şi fiindcă parte din cetăţuiă a trebuitŭ sĕ fie dărîmată, erariulŭ s'a obligatŭ a reconstrui cetăţuia după întrebuinţare şi până ce o va folosi a plăti o taxă anuală de 300 fl. oraşului. Intr'aceea ne mai avêndŭ lipsă de acelŭ castelŭ, erarialŭ ca sĕ scape de tóte obligămintele a plătitŭ odată pentru totdéuna suma de 16,000 fl. comuneĭ, ca cu acéstă sumă ea singură sĕ pótă reconstrui acelŭ castelŭ. Acesta s'a întêmplatŭ în 1883. De atuncĭ însĕ nimicŭ nu s'a făcutŭ şi castelulŭ se ruinéză mereu totŭ mai tare, aşa că reconstruirea lui, ca formândŭ o podóbă pentru ţéra Bârsei, va costá, dacă se va amâná, în locŭ de 20,000 fl. 40,000 fl. Dlŭ Puşcaru cere desluşirĭ în privinţa acestei afacerĭ.

Presidiulŭ a promisŭ, că în şedinţa viitóre va rĕspunde la amêndouĕ interpelaţiunile.

Totŭ în acéstă şedinţă a adresatŭ farmacistulŭ Schuster trei interpelaţiunĭ primarului. Mai ântêiu l'a întrebatŭ, dacă cunósce broşura maghieră, publicată de Dr. Ignátz Weisz advocatŭ, despre care a raportatŭ şi ḑiarulŭ maghiarŭ de aci. In acéstă broşură se vorbesce despre afacerile comunale şi despre cea mai mare parte a amploiaţilorŭ comunalĭ într'unŭ modŭ fórte despreţuitorŭ. D. Schuster ḑice, că orĭ suntŭ adevĕrate acusările ce se facŭ în acéstă broşură, atuncĭ amploiaţii respectivi trebue sĕ se retragă orĭ nu suntŭ adevĕrate: atuncĭ primăria (magistrutulŭ) trebue sĕ intenteze procesŭ de presă în contra scriitorului broşurei. Primarulŭ rĕspunse, că nu cunósce cuprinsulŭ broşurei, dér că 'şĭ-o va procura şi se va pronunţa. Totodată a interpelatŭ d. Schuster despre procesulŭ ce'lŭ are comuna cu inginerulŭ Kellhofer şi cu Rosner, care procese nâscute din vina împiegaţilorŭ ei o costă deja mulţĭ banĭ. Primarulŭ a promisŭ că ea pune la ordinea ḑilei aceste procese.

S'a mai tractatŭ în acéstă şedinţă şi despre pretenţiunea de despăgubire a lui Bojinŭ care a contractatŭ cu comuna pentru predarea de traverse cu care s'a încheiatŭ o transacţiune, ca sĕ se plătéscă acestuia la 1 Maiu 1000 fl. şi la 31 Decemvre 2500 fl. Şi acésta pagubă n'are sorgintea în negligenţa organelorŭ însărcinate cu supraveghiarea pădurilorŭ.

In fine s'a discutatŭ şi afacerea aprovisionării Braşovului cu apă şi s'a decisŭ, ca sĕ se facă lucrările geologice pregătitóre prin profesorulŭ dela Cluşiu Dr. Antonŭ Koch.

Inchisiţia la universitatea din Cluşiu.

Cluşiu, 14 Aprilie 1885.

Când cu scandalele din Cluşiu, junimea universitară maghiară, care le provocase, a primitŭ dreptŭ pedépsă o simplă admoniare din partea senatului universitarŭ, şi şi acéstă numai de ochii lumei. Junimea română universitară, fără sĕ provóce scandalele, ci numai fiindcă îşĭ esprimă sentimentele sale naţionale e pedepsită cu tótă asprimea legii; aşa găsesce cu cale inchisiţiunea universitară maghiară din acestŭ »blagoslovitŭ« oraşŭ.

După cum este pré bine cunoscutŭ tuturorŭ, la finea anului trecutŭ s'au intentatŭ procese de presă ḑiarelorŭ „Observatorulŭ« şi „Tribuna.« Redactorii lorŭ au fostŭ achitaţĭ.

Din urmarea acestorŭ procese inteligenţa rom. din Sibiiu şi jurŭ a hotărîtŭ ţinerea unui banchetŭ la 10 Faurŭ 1885 pentru libertatea presei; banchetulŭ însă a fostŭ opritŭ. Publiculŭ românŭ din afară a felicitatŭ şi şi-a esprimatŭ bucuria prin telegrame. O asemenea telegramă de felicitare a trimisŭ şi junimea universitară română din Cluşiu. Din »Tribuna« a reprodusŭ telegrama în traducere „Kol. Köz.« Din acéstă traducere precum şi din o corespondinţă din Cluşiu publicată în »Budapesti Hirlap,« în care se vorbesce de Silvestru Moldovanŭ, care era stipendiatŭ de statŭ şi care subscrise telegrama, guvernulŭ a luatŭ la cunoştinţă şi numai decâtŭ a ordonatŭ cercetare rigurósă contra lui Silv. Moldovanŭ şi consoţilorŭ.

In urmarea acestui ordinŭ rectorulŭ Universităţii la 25 Faurŭ 1885 a citatŭ la ascultare pre Silvestru Moldovanŭ în cestiunea telegramei, întrebându-lŭ între alte multe şi de numele acelora, carĭ au consimţitŭ la trimiterea telegramei. Dênsulŭ a numitŭ 9 inşĭ, carĭ i-au venitŭ mai curêndŭ în minte, spunêndŭ, că aceştia şi alţii au fostŭ de acordŭ cu trimiterea telegramei. Fasiunea lui Silv. Moldovanŭ s'a indusŭ într'unŭ protocolŭ subscrisŭ din parte-i.

La 26 Faurŭ 1885 cei 9 inşĭ numiţĭ de Silvestru au fostŭ citaţĭ înaintea rectorelui universităţii spre ascultare totŭ în cestiunea telegramei. Cu escepţiunea unuia toţĭ au mărturisitŭ adevĕrulŭ, ḑicêndŭ, că s'au învoitŭ cu trimiterea telegramei.

Acelŭ unulŭ, deşi nimene n'a cugetatŭ, deşi a consimţitŭ întru tóte, deşi a fostŭ de acordŭ cu trămiterea telegramei, ceea ce putemŭ documanta cu martorĭ, totuşĭ a avutŭ neruşinarea din causa slăbiciunei de caracterŭ a negá, că s'a învoitŭ, şi a afirmá, că ne-a desfătuitŭ dela trimiterea telegramei.

Credŭ, că orĭ şi care june românŭ, dupăce respectivulŭ tênĕrŭ a documentatŭ o slăbiciune de caracterŭ, nu 'lŭ va mai considera şi 'lŭ va rebonifica prin dispreţŭ şi prin ruperea tuturorŭ legăturilorŭ de amiciţiă şi colegialitate. Compătimiţĭ, desaprobaţĭ pasulŭ şi despreţuiiĭ toţĭ ómenii bine simţitorĭ pre Enea Draja din Abrudŭ, juristŭ în anulŭ I în Cluşiu.

După ascultarea din partea rectorelui şi celorŭ doĭ decanĭ: dela filosofiă şi dreptŭ, tinerii devenirá liniştiţi neaflândŭ motivŭ de frică de pedépsă, deórece acestŭ faptŭ nu se póte imputa ca abatere, deórece junimea şi-a esprimatŭ bucuria faţă o cu sentinţă dréptă.

Când ce sĕ vedĭ? La 27 Martie 1885 toţĭ ḑece junii suntŭ citaţĭ înaintea rectorelui universităţii pentru a li se publica sentinţa adusă din partea senatului universitarŭ în urmă cercetărei disciplinare pornită în contra lorŭ. Sentinţa a produsŭ o mare indignare în toţĭ din motivulŭ, că nicĭ unulŭ nu se scia vinovatŭ şi afară de aceea vĕdêndŭ purcederea ilegală, ce s'au îndatinatŭ mai mari a o întrebuinţa în cause românescĭ. Ecă sentinţa în întregŭ cuprinsulŭ ei în traducere autentică pe româneşce:

Nru 717 din 1884/5. „Senatulŭ Universităţei reg. Franciscŭ-Iosifiane din Cluşiu în causa disciplinară intentată sub Nru. 641 din 1884/5 contra lui Silvestru Moldovanŭ, absolutŭ de facultatea filosofică, şi în contra consoţilorŭ lui a adusŭ următórea

Decisiune:

Silvestru Moldovanŭ, absolutŭ de facultatea filosofică, Constantinŭ Popŭ ascultătorŭ de sciinţele matematice şi fisice, Valeriu Morarŭ, Eugen Branŭ, Leone Scri-

donŭ, Octavianŭ Boerŭ şi Nestorŭ Simonŭ juriştĭ, Ioanŭ Elecheşŭ medicinistŭ şi Pavelŭ Svinţŭ studentŭ în filosofiă suntŭ recunoscuţĭ ca culpabilĭ din causa călcărei § lui 103 din regulamentulŭ disciplinarŭ, precum şi din causa ofensărei lealităţei de cetăţenĭ ai statului; prin urmare Silvestru Moldovanŭ se dejudecă la dojenire înaintea întregului senatŭ universitarŭ conformŭ §-ului 107 p. 2; Constantinŭ Popŭ, Pavelŭ Svinţŭ, Valeriu Morarŭ, Eugeniu Branŭ, Leone Scridonŭ şi Octavianŭ Boerŭ se condamnă la dojenire înaintea corpului profesoralŭ a respectivei facultăţĭ conformŭ § 107 p. 1; ér Ioanŭ Elecheşŭ şi Nestorŭ Simonŭ se condamnă la dojenire înaintea decanului respectivei facultăţĭ, conformŭ § 107 p. 1.

Pedépsa, la care este dejudecatŭ Silvestru Moldovanŭ, este în înţelesulŭ § 113 din reg. discip. a i-se induce şi în absolutorŭ.

Urmările notate în § 108 din reg. discip., încâtŭ dejudecaţii se împărtăşescŭ de atarĭ favorurĭ, în înţelesulŭ §-lui amintitŭ întră în valóre pentru toţĭ dejudecaţii, dar pentru Constantinŭ Popŭ, Leone Scridonŭ, Valeriu Morarŭ, Eugenŭ Branŭ, Pavelŭ Svinţŭ, Octavianŭ Boerŭ, Ioanŭ Elecheşŭ şi Nistorŭ Simonŭ numai pre durata unui jumĕtate de anŭ. Enea Draja se achită de acusa că ar fi comisŭ eróre discipinară.

Motive.

Silvestru Moldovanŭ a recunoscutŭ, că a adresatŭ redactorilorŭ ḑiarului »Tribuna« din Sibiiu, după ce aceia au fostŭ achitaţĭ într'unŭ procesŭ de presă intentatŭ contra lorŭ, o telegramă de următorulŭ cuprinsŭ (urméză cuprinsulŭ).

Ceilalţĭ acusaţĭ, afară de Ionŭ Elecheşŭ şi Enea Draja, încă au recunoscutŭ, că şi-au datŭ consêmţĕmĕntulŭ la trimiterea telegramei şi că au contribuitŭ la acoperirea speselorŭ de espedare.

Redactorii „Tribunei,« precum se scie, au fostŭ acusaţĭ pentru publicaţiunĭ duşmane statului. Acusaţii, ce e dreptŭ, négă, că ar fi cunoscutŭ obiectulŭ procesului, ba o parte din ei au afirmatŭ şi aceea, că despre obiectulŭ procesului numai după aceea, ba chiar nicĭ până în ḑiua interogorului n'au avutŭ cunoscinţă; acésta fasiune, deja de sine fórte neprobabilă, perde încă din valóre, dacă considerămŭ fasiunea forţată a singuraticilorŭ acusaţĭ, caracterisată prin tendinţiositate şi conţelegere învederată.

Ér apĕrarea acusaţilorŭ cade cu totulŭ, dacă considerămŭ tonulŭ telegramei de sêmţĕmêntŭ de valóre propriu şi consciu, care nu convine de locŭ cu esplicarea, ce acusaţii s'au nisuitŭ a-i dá, anume: că achitaţĭ fiindŭ redactorii, s'au bucuratŭ; ér dacă arŭ fi fostŭ condamnaţĭ s'ar fi întristatŭ. E decĭ neîndoelnicŭ, că acusaţii au cunoscutŭ obiectulŭ procesului de presă.

Acusaţii trimiseseră telegramă în numele junimei române universitare şi prin acésta au greşitŭ contra § 102 din regulamentŭ discip., conformŭ căruia studenţii universitarĭ nu forméză corporaţiune.

Mai departe au greşitŭ declarându-se ei vr'o câţiva în numele întregei junimĭ universitare române şi prin declararea lorŭ au compromis-o; şi în sfirşitŭ au greşitŭ contra lealităţii de cetăţenĭ ai statului, felicitândŭ pe redactorii acusaţĭ cu o telegramă, prin care şi-au însuşitŭ tendinţele antipatriotice ale acelora şi s'au manifestatŭ solidarĭ cu ei.

Vinovăţia acusaţilorŭ astfelŭ constatată fiindŭ: Silvestru Moldovanŭ, ca unulŭ dela care a purcesŭ idea acestei abaterĭ disciplinare, ce a dus'o în îndeplinire şi a agitatŭ pe consoţii sĕi, a trebuitŭ pedepsitŭ mai aspru; Ioanŭ Elechesŭ însĕ, care a luatŭ cunoscinţă despre telegramă numai în urmă şi numai după aceea a contribuitŭ la spese; precum şi Nistorŭ Simonŭ, care la aparinţă, din causa gradului inferiorŭ alŭ facultăţei sale spirituale abia a pututŭ pricepe pondesositatea faptei sale, au trebuitŭ pedepsiţĭ mai uşorŭ. In sfĕrşitŭ Enea Draja, care nu s'a învoitŭ la trimiterea telegramei şi nicĭ n'a contribuitŭ la spese nimica, a trebuitŭ achitatŭ de acusă şi pedépsă.

Datŭ în Cluşiu din şĕdinţa estraordinară a senatului dela universitatea reg. Franciscŭ-Iosefiiană, ţinută în 26 Martie 1885. Dr. Csiky m. p., rectorŭ.

Prin acésta şedinţă, „mărinimosulŭ« senatŭ, ca unéltă a măiestrului de desnaţionalisare Trefort, ţintesce directŭ pre basa § 108 din regul. discip. la nefericirea a 9 tinerĭ universitarĭ românĭ, deträgêndu-le mijlócele de subsistinţă, necesitându-i din lipsa acestora a părăsí universitatea şi a'şĭ perde semestrulŭ.

Anulŭ trecutŭ tinerii maghiarĭ pentru o crimă au fostŭ pedepsiţĭ numai cu o dojană înaintea senatului universitarŭ şi chiar şi asta li s'a părutŭ ómenilorŭ ḑilei prea aspră; ér aceştĭ tinerĭ românĭ, pre lângă dojană se pedepsescŭ: unulŭ cu inducerea pedepsei în testimoniu şi detragerea întregŭ stipendiului de 300 fl. v. a., ér ceilalţĭ cu detragerea stipendielorŭ pe o jumĕtate de anŭ. Stipendiulŭ, fiindŭ toţĭ sêrmanĭ, după cum în genere e întregŭ poporulŭ nostru românescŭ, de când părintesculŭ guvernŭ şi escelenta administraţiă a statului e aşa binevoitóre faţă cu cetăţenii lui, era acestorŭ tinerĭ uniculŭ isvorŭ de subsistinţă modestă.

E tristŭ faptulŭ şi suntŭ demnĭ de compătimitŭ atâtŭ tinerii, carĭ suntŭ în mare încurcătură din causa detragerei mijlócelorŭ necesare la subsistinţă, dar mai de compătimitŭ e senatulŭ universitarŭ, care judecă o faptă nevinovată cu atâta asprime.

Tinerii românĭ au luatŭ la cunoscinţă astă judecată şi au înaintatŭ la timpulŭ prescrisŭ de regulamentŭ recursŭ prin senatulŭ universitarŭ la ministerŭ.

Ce resultatŭ va avea acestŭ recursŭ, nu putemŭ combina cu positivitate, dar dacă vomŭ cumpĕní dreptatea maghiară şi vomŭ trage conclusiune din trecutŭ, vomŭ gâcí îndată resultatulŭ nefavoritorŭ, care de altcum îlŭ vomŭ aduce la timpulŭ sĕu, după sosirea aceluia, la cunoscinţa publicului. **Munteanu.**

De lângă Mociu, 14 Aprilie.

Domnule Redactorŭ! Suntŭ vre-o 18 anĭ decând comunele depre câmpiă au împrumutatŭ statulŭ unele cu câte 1000 fl. altele cu 500 fl.—200 fl., fiecare după putinţă şi averea lorŭ, primindŭ în schimbŭ câte o obligaţiune cu 5% pre numele comunelorŭ respective, şi de atuncĭ până acuma interesele dela acei banĭ cu învoirea creditorilorŭ poporenĭ ai comunelorŭ s'au folositŭ pe séma scólelorŭ orĭ a bisericelorŭ; unde au fostŭ comune curat românescĭ dobânda tótă, unde sunt mai multe confesiunĭ s'a împărţitŭ fräţeşte după numĕrulŭ sufletelorŭ, pre când deodată cu sf. Sĕrbătorĭ ale învierii primimŭ unŭ ou de Pascĭ nu inroşitŭ, ci înegritŭ cu o decisiune a comitetului comitatensŭ din Cluşiu, în puterea căreia ne lipsesce de acelŭ dreptŭ de folosinţă pe séma scólelorŭ nóstre şi predà interesele în folosinţa comunelorŭ politice, cu tóte că membrii comunelorŭ politice în véra trecută s'au dechiaratŭ protocolarminte, că nicĭ odată acestŭ dreptŭ nu l'au avutŭ şi nicĭ nu voiescŭ ca sĕ 'lŭ aibă, şi cu tóte acestea în 20 Ianuariu a. c. s'au luatŭ următórea decisiune, pre care în copiă o acludŭ aci.

Adunarea comitatensă a comitatului Cluşiu, ţinută în 30 Ian. 1885 sub presidiulŭ Grofului Esterházi Calman, în adunarea ordinară de érnă a luatŭ următorulŭ protocolŭ:

Estrasŭ.

Protonotarulŭ aduce înainte, că personalulŭ comitatensŭ în adunarea ţinută în 18 Maiu 1883 sub Nro. protoc. 93 şi vicespanulŭ comitatului a fostŭ provocatŭ a dovedí, că în care comune se folosescŭ competinţele comunale, adecă dreptulŭ de crâşmăritŭ: camĕta împrumulului de statŭ prin eclesia bisericéscă fără de a avé óre ce contractŭ de donaţiune primitŭ de o mai înaltă judecătoriă. Prin care hotărîre comitatensă respectivele bisericĭ comunale au fostŭ provocate a-şĭ arĕtá dreptulŭ de folosinţă şi aşa s'a adeveritŭ, că la dreptulŭ de crîşmăritŭ scurtŭ şi anume: (urméză numele a peste 40 de comune) la camĕta împrumutului de statŭ (urméză numele a 13 comune) şi în urmă la folosinţa averilorŭ nemişcătóre comunalĭ: (urméză numele a 2 comune), nu au fostŭ în stare tóte acestea biserice comunale, a-şĭ arĕtá documente valide de folosinţă şi aşa notarulŭ propune, ca tóte acestea sĕ se predea în folosinţa comunelorŭ politice.

Care propunere după o scurtă desbatere se primesce cu unanimitate şi se ridică la valóre de dreptŭ, şi spre împlinirea acestei decisiunĭ şi spre încunosciinţarea competinţelorŭ se împuterniceşte vice-comitele comitatensŭ.«

Étă dară, Domnule Redactorŭ, despoierea de dreptŭ forţatŭ din partea celorŭ dela putere. In véra trecutŭ domnii notarĭ cercualĭ au cerutŭ, ca comunele sĕ-şĭ arete documentele după carĭ se folosescŭ acei banĭ; s'au datŭ protocóle dela representaţiunile comunalĭ, că banii aceia oldéuna s'au folositŭ de către scóle, că obligaţiunile le au scólele respective în posesiune, ba mai spunŭ bĕtrânii, că a venitŭ domnulŭ pretore pre atuncĭ în comună şi a luatŭ la protocolŭ, că ce voiescŭ sĕ facă ómenii cu camĕta banilorŭ, şi ei toţĭ i-au dechiaratŭ că voiescŭ se rĕmână pre séma scólelorŭ, şi protocolulŭ acela l'a luatŭ d. pretore cu sine şi de urma lui nu mai dămŭ unde s'ar aflá; preoţii de atuncĭ încă nu s'au interesatŭ ca sĕ-şĭ ia copia sĕ o aibă la mână, şi tóte aceste nu suntŭ documente destulŭ de valide la confraţii maghiarĭ ca sĕ ne lase banii în folosulŭ scólelorŭ acelora, carĭ au datŭ acei banĭ din punga lorŭ propriă, ci suntŭ mai aplecaţĭ a face acelŭ dreptŭ, ca sĕ folosécă acei banĭ şi aceia, carĭ nu au contribuitŭ nicĭ unŭ bănuţŭ la ei. Şi încă cu tóte acestea şi acuma ne îmbiă confratii omnipotenţĭ, ca sĕ mai dămŭ şi altŭ împrumutŭ pentru linia ferată Maroş-Ludos-Bistriţa, ca la timpulŭ sĕu şi cu aceştia sĕ facă ce vorŭ voí.

P. On. Dom. Protopopŭ alŭ Tractului Coşiocna Ioanŭ Hossu, unŭ bărbatŭ cu totulŭ devotatŭ oficiului sĕu, îndată ce luà frânele administraţiunei tractului, îşĭ puse tótă silinţa spre a puté întabula acelea obligaţiunĭ pre numele scólelorŭ respective, însĕ nu putŭ, căcĭ era pré târḑiu şi rĕulŭ prinsese rădăcinĭ, acum binevoiéscă Prea Ven. Consistoriu din Blaşiu a sări întru ajutorulŭ bisericelorŭ respective, ca sĕ nu fiă despoiate de drepturile lorŭ vechĭ. **I. B. în G. —**

TELEGRAME PARTICULARE A »GAZ. TRANS.«*)

Deva, 20 Aprilie séra. — In procesulŭ de adĭ acusatul Dr. Avramŭ Tincu din lipsa faptului obiectivŭ a fostŭ declaratŭ **nevinovatŭ**. Procurorulŭ a însinuatŭ recursŭ în contra sentinţei tribunalului.

Sibiiu, 20 Aprile séra. — Astăḑĭ s'a alesŭ senatulŭ scolarŭ şi epitropescŭ alŭ consistoriului. Acésta alegere a fostŭ o grea lovitură pentru membrii de pân'acum. Prin votŭ au fostŭ scoşĭ din consistoriu Simionŭ Popescu, Bechnitz, Henteş, Cunţianŭ, Preda, Ciora şi în loculŭ acestora au fostŭ aleşĭ Ioanŭ Popescu, Voileanu, Frateşŭ, Predovicĭ, V. Romanŭ, Dr. Mihu şi Dr. Todea.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Panciova, 21 Aprilie. — Intre lucrătórele fabricei de ţĕsutŭ mătase s'a ivitŭ epidemia de vĕrsatŭ. Lucrulŭ s'a suspendatŭ prin autoritate, Dintre lucrătóre, 9 suntŭ în spitalŭ.

Deva, 21 Aprilie. — Dr. Avramŭ Tincu, advocatŭ în Orăştiă, care în urma discursului aţîţătorŭ (?) ce l'a ţinutŭ, imediatŭ după sancţionarea legii scólelorŭ medii, în biserica română din Deva, a fostŭ datŭ în judecată, s'a achitatŭ erĭ, când a fostŭ pertractarea finală.**)

Szeged, 21 Aprilie. — In procesulŭ Köteles, procurorulŭ de statŭ a propusŭ, ca sĕ se anuleze sentinţa. Publicarea ei se va face Mercurĭ.

LISTA

Celorŭ cari au contribuitŭ la alinarea suferinţelorŭ bĕtrênului şi neputinciosului învĕţătorŭ din Tărlungenĭ Eremia Popescu, care a servitŭ comunei sale 40 de anĭ, dela 1832—1872, şi care acum la adêncĭ bĕtrêneţe, în vêrstă de 75 de anĭ, perḑêndu-şĭ vederile şi paralisându-i-se piciórele, a devenitŭ incapabilŭ de a-şĭ mai câştigá mijlócele pentru esistenţă şi e în totŭ momentulŭ în pericolŭ a muri de fóme.

1. George B. Popp 5 fl; 2. Radu Pascu 1 fl; 3 Dr. Cioranŭ 1 fl; 4. Archimandrescu 1 fl; 5 Popasu Const. 1 fl; 6. Damian adv. 1 fl; 7. Simeon Mărgineanu 1 fl; 8. Ioan Lengerŭ 1 fl; 9. Ios. Puşcariu 1 fl; 10. Dr. Pop 1 fl; 11. Ilasievicĭ 1 fl; 12 Panţu 50 cr. 13. Budiu 50 cr.; 14. Socacĭ 50 cr.; 15. Chelar 50 cr.; 16. Bârsan 50 cr.; 17. Pilţea 50 cr.; 18. Stinghe 50 cr; 19. Feneşanŭ 50 cr.; 20. Maximŭ 50 cr.; 21. P. Dima 50 cr.; 22. Fericeanu 50 cr; 23. N. Chiorniţă 50 cr; 24. I. Popea 1 fl.

Aceştĭ banĭ în sumă de 22 fl. subscrisulŭ i-a predatŭ amărîtului învĕţĕtorŭ orbŭ, care cu lacrimĭ de bucuriă aduce prin mine tuturorŭ binevoitorilorŭ contribuenţĭ ferbintea sa mulţămită.

Ioanŭ Popea,
profesorŭ gimnas.

BIBLIOGRAFIA.

„Gazeta sătenului« apare în Rêmnicu-Săratŭ (România) la 5 şi 20 a fie-cărei lunĭ şi costă pentru Transilvania 5 florinĭ v. a. pe anŭ. Numĕrulŭ dela 5 Aprilie a. c. are următorulŭ sumarŭ:

Insciinţărĭ. — Premiurile abonaţilorŭ. — Irredentismulŭ: Opincarulŭ. — Intrunirea dela 30 Martie. Cricrid.— Conservarea nutreţului ca verde: Van Til. — Catechismulŭ agricolŭ (urmare) partea II-a plantele culturale. — Codulŭ cetăţénului Românŭ (urmare): Dr. I. C. Drăgescu. — Reţete şi procedeurĭ: C. Pascal — Din Străinătate: C. — Din ţéră: Sătucénulŭ. — Din localitate: D. — Igiena (urmare): Dr. O. Blasianu.— Calulŭ în vênḑare (urmare şi fine): I. Ştefănescu Furtună. — Mariuca, nuvelă originală, (urmare şi fine- Constantinŭ G. Cotescu. — Buletinŭ comercialŭ O S. — Anunciurĭ.

---

*) Acéste telegrame ne-au sositŭ târḑiu séra, aşa că n'au mai putută intrá în numĕrulŭ de Lunĭ—Marţĭ. Red.

**) Biroului de corespondenţe care ne trimite acéstă telegramă par' că-i pare rĕu de acésta achitare. Red.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 6 Aprilie st. v. 1885

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	84	—
Renta rom. amort. (5%) . .	87¼	—
» convert. (6%) . .	88	—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.) . .	29½	—
Credit fonc. rural (7%) . .	97¾	—
» „ „ (5%) . .	81¼	—
» » urban (7%) . .	95½	—
» » „ (6%) . .	89¼	—
» » » (5%) . .	82	—
Banca națională a României	1120	—
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	300	—
« » » Națională . .	225	—
Aurŭ	13.¾%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieței Brașovŭ

din 20 Aprilie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.70	Vênd.	8.75
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9.85	»	9.88
Lire turcescĭ	»	11.10	»	11.15
Imperialĭ	»	10.10	»	10.15
Galbenĭ	»	5.76	»	5.82
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	120.—	„	121.50
Discontulŭ » . . .		7—10 % pe anŭ.		

Cursulŭ la bursa de Viena

din 19 Aprilie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4% . . .	95.65
Rentă de hârtiă 5% . .	91.10
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	144 80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	96.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	—.-
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	106.20
Bonurĭ rurale ungare . .	101.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C1.50
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	101.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—
Bonurĭ rurale transilvane	100 50
Bonurĭ croato-slavone . .	100.-
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	116
Imprumutulŭ cu premiu ung.	96.50
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului .	118.30
Renta de hărtiă austriacă	81.30
Renta de arg. austr. . .	81.65
Renta de aurŭ austr. . .	105 15
Losurile din 1860 . . .	138 80
Acțiunile băncei austro-ungare	858.—
Act. băncei de creditŭ ung.	285 -
Act. băncei de creditŭ austr.	285.80
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.87
Napoleon-d'orĭ	9.87½
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	61.65
Londra 10 Livres sterlinge	125.10

Licitațiune.

La 25 Aprilie a. c. st. n. 9 óre a. m. se vinde prin licitațiune publică în cancelaria subscrisului strada Căldărarilorŭ Nr. 518 fabrica de oțetŭ, aparținětóre masei concursuale SZEKULA & ZACHARIAS, dinpreună cu requisitele ei, precum și mai multe buțĭ pline cu oțetŭ și mai multe buțĭ góle de oțetŭ pelângă depunerea prețului în banĭ gata.

Iosifŭ Puscariu,
administratorulŭ masei concursuale.

(Nr. 45) 2—3

1—3 **Publicațiune.** (Nr. 47)

Duminecă în 21 Aprilie (3 Maiu 1885 sě vorŭ închiria prin licitațiune următórele case ale Bisericei St. Nicolae:

1) Suburbiu Scheiu Nr. 1388 din ḑiua de licitațiune séu dela St. Michailŭ 1885. pe unŭ anŭ;

2) Suburbiu Scheiu Nr. 1391 dela St. Mihailŭ 1885 pe trei anĭ;

3) Suburbiu Scheiu Nr. 1392 dela St. Mihailŭ 1885 pe trei anĭ.

Licitațiunea sě va ținea la 10 óre înainte de amiaḑĭ în Casa de Ședințe a Bisericei amintite și condițiunile sě aflu până atuncĭ la epitropulŭ I. A. Navrea în Suburbiulŭ Scheiu.

Anunțămŭ acelorŭ onorațĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoí a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885 prin urmare potŭ sě aibă colecțiunea completă.

Administratiunea »Gaz. Trans.«

Conspectulŭ operațiunilorŭ

institutului de creditŭ și de economii »ALBINA«

în quartalulŭ I. 1885.

Intrate:

Numerarŭ din 31 Decemvre 1884 . .	fl.	41,696.23
Depunerĭ	»	250,821.22
Cambii rěscumpěrate	»	771,275.36
Imprumuturĭ hipotecarĭ și alte împrumuturĭ	»	207,923 60
Interese și provisiunĭ	»	40,244.66
La fondulŭ de pensiune	»	2,903.27
Moneta vêndută . . . . , .	»	95,407.56
Efecte , ...	»	49,991.16
Conturĭ curente	»	176,371.24
Diverse	»	1.006.68
	fl.	1,637,640.98

Eșite:

Depunerĭ	fl.	283,882.15
Cambii escomptate	»	755,392.94
Imprumuturĭ hipotecarĭ și alte împrumuturĭ	»	296.075.19
Interese pentru depunerĭ	»	741.94
Contribuțiune și competințe	»	5,476.75
Salarie și spese	,	6,900.02
Moneta cumpěrată	»	76,624.23
Conturĭ curente	»	173 215 37
Diverse	»	3,321.64
Numerarŭ cu 31 Martie 1885	»	36.010,75
	fl.	1,637,640.98

Sibiu 31 Martie 1885.

Visarionŭ Romanŭ m. p.
directorŭ esecutivŭ.

I. Lissai m. p.
comptabilŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timișŭ	1.33	—	—	10.15
Brașovŭ (	2.06	—	—	10.50
Brașovŭ (	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Hașfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighișóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediașŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blașiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiușŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vințulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clușiu (	10.08	5·59	9.18	
Clușiu (	10.18	6.28	8.00	
Nedeșdu	—	6.54	8.34	
Ghirběu	—	7.10	8.59	
Aghirișŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mezö-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velințe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
Oradia-mare (	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
Oradea mare (	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriș	8.12	4.34	—	
Ghirběu	8.24	4.52	—	
Nedeșdu	8.38	5.11	—	
Clușiu (	8.57	5.40	7.08	
Clușiu (	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriș	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vințulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiușŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blașŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copșa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediașŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigișóra	4.50	4.17	12.15	
Hașfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Brașovŭ (	9.20	10.15	3.15	
Brașovŭ (	—	6.00	3.25	
Timișŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiușŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vințulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Șibotŭ	4.35	11.43	
Orăștia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborșin	8.32	4.37	
Běrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulișŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovațŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
Aradŭ (	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.09	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
Aradŭ (	4.00	6.20
Glogovațŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulișŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Běrzova	6.18	9.18
Soborșin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăștiă	10.47	3.46
Șibotŭ	11.14	4.20
Vințulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiușŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timișóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Hațegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Banița	6.43
Petroșenĭ	7.00

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroșenĭ	8.56
Banița	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Hațegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.